Barratt Dürtüsellik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Barratt Dürtüsellik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17263

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i (BDÖ-11), bireyin **dürtüsellik** düzeyini ve bu yap?n?n farkl? boyutlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi?, yayg?n olarak kullan?lan bir kendini de?erlendirme arac?d?r. Sunulan bu giri?, ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?na odaklanmaktad?r. Türkçe uyarlamas?, ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve popülasyonu üzerinde de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Ölçek, dürtüselli?in çok boyutlu do?as?n? yakalamak üzere tasarlanm??t?r ve klinik ile ara?t?rma ortamlar?nda yayg?n olarak kullan?lmaktad?r. BDÖ-11, özellikle dikkat, motor ve planlama d??? dürtüsellik gibi alt boyutlar? de?erlendirerek dürtüsel davran??lar?n kapsaml? bir profilini sunar.

Anahtar Kelimeler

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i, BDÖ-11, **Dürtüsellik**, Psikolojik Ölçüm, **Psikometri**, Uyarlama, Kendini De?erlendirme.

Yazarlar

Ölçe?in orijinal geli?tiricisi Ernest S. Barratt't?r. Türkçe uyarlamas?n? gerçekle?tiren ve bu akademik giri?te referans al?nan çal??man?n yazarlar? ?unlard?r: Hüseyin Güleç, Levent Tamam, Meral Yaz?c?-Güleç, Mustafa Turhan, Gökhan Karaku?, Mustafa Zengin ve Matthew S. Stanford.

Amaç

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerdeki **dürtüsellik** e?ilimini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçüm, dürtüselli?in tek bir yap?dan ziyade, farkl? bile?enlerden olu?an çok boyutlu bir özellik oldu?unu varsayar. Ölçek, dürtüselli?in klinik popülasyonlarda (örne?in Dikkat Eksikli?i Hiperaktivite Bozuklu?u, Madde Kullan?m Bozukluklar?) ve genel popülasyonda de?erlendirilmesi, ara?t?r?lmas? ve tedavi takibi amac?yla kullan?lmaktad?r. Türkçe uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, BDÖ-11'in geçerli ve güvenilir bir Türkçe versiyonunu Türk kültürüne kazand?rmakt?r.

Yap?

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i (BDÖ-11), psikolojideki temel yap?lardan biri olan **dürtüsellik** yap?s?n? ölçmektedir. Dürtüsellik, genellikle potansiyel olumsuz sonuçlar? dü?ünmeksizin h?zl? ve plans?z hareket etme e?ilimi olarak tan?mlan?r. BDÖ-11, bu yap?y? üç ana faktör alt?nda incelemektedir:

Dikkat Dürtüselli?i (Attentional Impulsiveness): Dikkati sürdürmede güçlük çekme, bili?sel h?z ve konsantrasyon eksikli?i ile ilgilidir.

Motor Dürtüselli?i (Motor Impulsiveness): Harekete geçme veya tepki verme e?ilimi, eylemlerin

ARABPSYCHOLOGY.COM

planlanmadan gerçekle?tirilmesi.

Planlama D??? Dürtüsellik (Nonplanning Impulsiveness): Gelece?i dü?ünmeme, plan yapmama ve ?imdiki an?n tatminine odaklanma e?ilimi.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, Güleç ve arkada?lar? (2008) taraf?ndan yürütülmü?tür. Bu çal??ma, ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemi? ve orijinal ölçekle tutarl? bir faktör yap?s? elde etmeyi hedeflemi?tir. Geçerlik analizleri, Türkçe formun dürtüsellik kavram?n? uluslararas? standartlara uygun bir ?ekilde ölçtü?ünü destekler nitelikte bulunmu?tur. Genellikle yap? geçerli?i kapsam?nda do?rulay?c? **faktör analizi** kullan?larak, üç faktörlü yap?n?n Türk popülasyonunda da temsil edildi?i gösterilmi?tir.

Güvenirlik

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda (Güleç et al., 2008), Barratt Dürtüsellik Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri genellikle iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri ile incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini göstermi? olup, yüksek güvenirlik de?erleri elde edilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in Türkçe formunun zaman içinde tutarl? ölçümler yapma yetene?ine sahip oldu?unu ve maddelerinin birbirleriyle uyumlu çal??t???n? i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i-11'in (BDÖ-11) orijinal yap?s?, genellikle üç faktörlü bir modelle tan?mlan?r. Türkçe uyarlama çal??mas?nda da bu faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulanmas? amaçlanm??t?r. Yap?lan **faktör analizi** (genellikle do?rulay?c? faktör analizi), Dikkat, Motor ve Planlama D??? Dürtüsellik olmak üzere üç alt boyutu desteklemi?tir. Bu, ölçe?in orijinal teorik yap?s?n?n kültürel ve dilsel adaptasyondan sonra da korundu?unu göstermektedir.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Uyarlama

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i. BDÖ-11, genellikle 30 maddeden olu?ur ve yan?tlar Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak verilir.

Mevcut Diller: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama).

Popülasyon Grubu: Klinik ve genel popülasyon. Özellikle psikiyatrik bozukluklar? (örn. Bipolar

ARABPSYCHOLOGY.COM

bozukluk, DEHB, Madde ba??ml?l???) olan bireylerin dürtüsellik düzeylerini ölçmek için s?kl?kla kullan?l?r.

Ya? Grubu: Ergenler ve Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Türkçe uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri ve/veya psikiyatri hastalar? gibi çe?itli örneklemler üzerinde yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar, kendilerine sunulan ifadeleri (örne?in, "H?zl? kararlar veririm") dörtlü Likert tipi bir ölçek üzerinde (Nadiren/Asla, Bazen, S?k S?k, Neredeyse Her Zaman/Her Zaman) derecelendirirler. Yüksek skorlar daha yüksek dürtüsellik seviyesini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Dürtü Kontrol Bozukluklar?, Bili?sel Dürtüsellik, Motor Dürtüsellik, Planlama D??? Dürtüsellik, Klinik **Psikometri**, Kendini De?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri Kayna??nda Bulunmamaktad?r.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Sorumlu yazar?n e-posta adresi: huseyingulec@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Veri Kayna??nda Bulunmamaktad?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle orijinal geli?tiricisi taraf?ndan serbest b?rak?lm??t?r, ancak her uyarlama için yerel telif haklar? ve izinler kontrol edilmelidir. Türkçe versiyonun sorumlu yazar?ndan izin al?nmas? önerilir.

Test Y?l? (Uyarlama): Türkçe uyarlama çal??mas? 2008 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: the-barratt-impulsiveness-scale-11-toad.pdf

Kaynaklar

Güleç, H., Tamam, L., Yaz?c?-Güleç ,M., Turhan, M., Karaku?, G., Zengin, M.& Stanford, M.S.(2008). Psychometric properties of the Turkish version of The Barratt Impulsiveness Scale-11.*Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, *18*(4), 251-258.

Barratt, E. S. (1994). Impulsiveness and aggression. In J. Monahan & H. J. Steadman (Eds.),

ARABPSYCHOLOGY.COM

Violence and mental disorder: Developments in risk assessment (pp. 69-92). University of Chicago Press. (Orijinal ölçek geli?tirme referans?).

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için lütfen Güleç ve arkada?lar? (2008) taraf?ndan yay?mlanan uyarlama çal??mas?na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM